

Výročná správa za rok 2005

Hydromeliorácie, štátny podnik, Bratislava

PRÍHOVOR

Nosným programom štátneho podniku v roku 2005 bolo zabezpečenie funkčnej prevádzkovej schopnosti hydromelioračných zariadení. Plnenie týchto úloh bolo nepriaznivo ovplyvnené ekonomikou štátneho podniku, ako dôsledok neuhradených záväzkov z obchodných vzťahov za rok 2004 a obmedzujúcich podmienok poskytovania národnej podpory podľa výnosu MP SR č. 806/2006-100.

Vzhľadom na tieto dva rozhodujúce faktory štátny podnik prioritne zabezpečoval prevádzku závlahových systémov a starostlivosť o odvodňovacie zariadenia bola utlmená. Prevádzka závlahových systémov bola riešená so snahou prednostne uplatniť nájomné vzťahy a len v nevyhnutných prípadoch zabezpečiť dodávku závlahovej vody formou zmlúv o výkone prevádzky. V porovnaní s rokom 2004 sa výmera prenajatých závlah zvýšila o 5,5 násobok, čo zodpovedá výmere 81,2 tis. ha, ale za ekonomicky menej výhodných podmienok.

Na základe požiadaviek agropodnikateľov na dodávku závlahovej vody štátny podnik zabezpečil prevádzku závlahových systémov so zmluvami o výkone činnosti na výmere takmer 145 tisíc ha. Cena dodávky závlahovej vody určená zakladateľom sumou 4,00 Sk/m³ bola cena pevná, zahŕňajúca náklady na transport, spotrebu elektriny a réžiu štátneho podniku. Táto cena bola podhodnotená, čo sa výrazne prejavilo na platobnej neschopnosti podniku a predovšetkým na neplnení záväzkov voči dodávateľovi elektriny.

Nové zásady poskytovania národnej podpory a zmenené podmienky uplatnené v jej čerpaní prinútili štátny podnik vstúpiť do úverového vzťahu so SZRB, a.s. .

Na základe požiadaviek agropodnikateľov a následne uzatvorených zmlúv sa plánovalo dodať 15 miliónov m³ závlahovej vody.

Potrebu zavlažovania rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili prírodné podmienky, z ktorých najmä zásoba zimnej vlhky a zrážkové úhrny počas vegetačného obdobia viedli k minimálnemu využívaniu závlahových systémov. V dôsledku toho štátny podnik dodal len 3,6 m³ závlahovej vody, čo sa výrazne prejavilo na znížení tržieb a nedostatočnej tvorbe zdrojov potrebných na plnenie úloh podniku.

V snahe znížiť náklady na vlastnú prevádzku štátny podnik prijal racionalizačné opatrenia, v rámci ktorých bola zmenená organizačná štruktúra podniku a nadväzne upravený stav zamestnancov.

Uvedené skutočnosti (vstup do roku 2005, podmienky poskytovania podpory, podhodnotená cena prenájmu a ceny závlahovej vody a nepriaznivé počasie) spôsobili úplnú platobnú neschopnosť štátneho podniku v uhrádzaní výkonov v prevádzke a údržbe hydromelioračných zariadení.

Na riešenie vzniknutej situácie prijal zakladateľ opatrenia, ktorých výsledkom bolo vydanie nového výnosu na dotácie pre správcu hydromelioračného majetku. Týmto výnosom č. 3703/2005/100 boli záverom roka 2005 štátnemu podniku poskytnuté dotačné prostriedky, ktoré umožnili financovanie nákladov v opravách a údržbe v plnej výške oprávnených nákladov.

Súčasťou organizačnej štruktúry štátneho podniku je akreditovaný odbor výskumu a vývoja, ktorý rieši úlohy v oblasti poľnohospodárskych vied vyhlasovaných v súlade s prioritami štátnej politiky, úlohy v rámci medzinárodných programov a úlohy výskumu a vývoja v oblasti hydromeliorácií. Jeho úlohou je príprava, koordinácia a realizácia projektov v oblasti vodného a pôdneho hospodárstva, poľnohospodárstva, tvorby krajiny, regionálneho rozvoja a ochrany životného prostredia.

Analýza výsledkov hospodárenia štátneho podniku prezentovaná v rozbere za rok 2005 potvrdzuje, že striedanie rokov s minimálnou, priemernou a zriedkavejšie maximálnou požiadavkou na dodávku závlahovej vody nezabezpečuje ekonomickú samostatnosť štátneho podniku. Tento stav je spôsobený charakterom majetku a jeho schopnosťou generovať ekonomické úžitky. Kým jedna časť majetku - odvodňovacie zariadenia plnia predovšetkým verejnoprospešnú funkciu, neprinášajú žiaden ekonomický prospech, ale naopak vyžadujú trvalé finančné vstupy, z využívania závlahových systémov vzniká ekonomický prospech, ale je priamo podmienený poveternostnými podmienkami v jednotlivých kalendárnych rokoch.

Ing. Szabóová Sibyla

I. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA ŠTÁTNEHO PODNIKU

1. IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov štátneho podniku: **Hydromeliorácie, štátny podnik**

Skratka štátneho podniku: **HM, š.p.**

Právna forma: **štátny podnik na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov**

Sídlo štátneho podniku: **Vrakunská 29, Bratislava 211**

PSČ: **825 63**

Číselná kodifikácia:

- *IČO (identifikačné číslo organizácie)* **35 860 839**
- *DIČ (daňové identifikačné číslo)* **2021730073**
- *IČ DPH (identifikačné číslo organizácie pre DPH)* **SK 2021730073**
- *OKEČ (odvetvová klasifikácia ekonomických činností)* **7 00000**
- *Správne územie* **Slovenská republika**

Bankové spojenie: **Dexia banka Slovensko a.s., regionálna pobočka Bratislava**

Číslo účtu: **4854090001/5600**

Zakladateľ: **Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky**

Zapísaný: **Obchodný register Okresného súdu Bratislava I., oddiel: Pš, vložka 425/B**

2. VZNIK A POSLANIE ŠTÁTNEHO PODNIKU

Hydromeliorácie, štátny podnik bol založený zakladacou listinou číslo 2019/03-420/117 zo dňa 11. marca 2003 v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 111/1990 Zb., o štátnom podniku v znení neskorších predpisov. Štátny podnik bol založený na uspokojovanie verejnoprospešných záujmov, má celoslovenskú pôsobnosť a jeho základným poslaním je vykonávanie verejnoprospešných činností v oblasti správy a prevádzky hlavných melioračných zariadení.

Hydromeliorácie, š.p. vznikol 1. júla 2003 z majetkovej podstaty odštepného závodu Hydromeliorácie, vyčlenením zo Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p., Banská Štiavnica, ktorý prešiel do zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR.

Hydromeliorácie, š.p. spravuje štátny majetok zložený z majetku hlavných závlahových a hlavných odvodňovacích zariadení (HZZ a HOZ).

3. PREDMET ČINNOSTI

Hlavným predmetom činnosti štátneho podniku je zabezpečovanie správy a prevádzky hlavných melioračných zariadení v oblasti závlahových a odvodňovacích zariadení a udržiavanie ich vo funkčieschopnom stave. Štátny podnik zabezpečuje aj ostatné činnosti, ktoré súvisia s hlavnou činnosťou, a to predovšetkým:

- a) *investičná činnosť hlavných závlahových a odvodňovacích zariadení;*
- b) *opravy, údržbu a prenájom hlavných melioračných zariadení;*
- c) *vo výskumno-vývojovej zložke, rieši úlohy výskumu a vývoja v oblasti hydromeliorácií, životného prostredia, poľnohospodárstva a rozvoja vidieka;*
- d) *poradenstvo – konzultačnú a lektorskú činnosť v oblasti ochrany životného prostredia, vodného hospodárstva a rozvoja vidieka;*
- e) *školiacu činnosť v oblasti meliorácií, poľnohospodárstva, vodného hospodárstva, regionálneho rozvoja, a ochrany životného prostredia;*
- f) *prevádzkovanie informačných systémov, automatizované spracovanie údajov;*
- g) *plní ďalšie úlohy vyplývajúce pre štátny podnik z vodného zákona a súvisiacich predpisov ako aj inej platnej legislatívy;*
- h) *vykonáva aj ostatné pomocné a vedľajšie činnosti v takom rozsahu, aby nebolo narušené plnenie hlavného predmetu činnosti.*

4. ŠTATUTÁRNY ORGÁN

Riaditeľka: **Ing. Szabóová Sibyla**

5. MATERIÁLNO TECHNICKÁ ZÁKLADŇA ŠTÁTNEHO PODNIKU

V roku 2005 štátny podnik Hydromeliorácie, š.p. Bratislava zabezpečoval správu a prevádzku majetku štátu v nasledovnej štruktúre:

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rozsah
Výmera závlah	ha	321 294
Čerpace stanice závlahové	počet	487
Čerpace stanice odvodňovacie	počet	24
Dĺžka odvodňovacích kanálov	km	5861
Dĺžka závlahových kanálov	km	282
Dĺžka závlahovej rúrovej siete	km	9545

6. VYBRANÉ EKONOMICKÉ UKAZOVATELE

Majetok štátu v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, š.p.

Ukazovateľ	Merná jednotka	Hodnota
Spolu majetok	tis. Sk	4,090.829
Dlhodobý hmotný majetok	tis. Sk	4,062.802
Dlhodobý nehmotný majetok	tis. Sk	418
Obežný majetok	tis. Sk	26.568
- v tom krátkodobé pohľadávky (bez DPH)	tis. Sk	9.683
Ostatný majetok	tis. Sk	1.041
Vlastné imanie a záväzky	tis. Sk	4,090.829
Vlastné imanie	tis. Sk	3,830.347
- v tom základné imanie	tis. Sk	4,154.280
Kapitálové fondy	tis. Sk	200.351
Záväzky	tis. Sk	78.117
Ostatné pasíva	tis. Sk	182.365

II. ČINNOSŤ ŠTÁTNEHO PODNIKU V ROKU 2005

V roku 2005 Hydromeliorácie, š.p. pokračoval v zabezpečovaní operatívnej správy a prevádzky hlavných melioračných zariadení s dôrazom na ich možné využitie pre podnikateľské účely.

Základným predmetom podnikania štátneho podniku bolo zabezpečovanie dodávky závlahovej vody agropodnikateľom, prostredníctvom závlahových systémov a odvádzanie prebytočnej vody z poľnohospodárskej krajiny, prostredníctvom odvodňovacích systémov.

V zmysle stavebného zákona č. 50/1976 Zb. v platnom znení bol účastníkom územno-plánovacích konaní za účelom rešpektovania a zachovania existujúcich odvodňovacích a závlahových systémov. Z hľadiska zachovania dostatočnosti a vhodnosti vodných zdrojov pre vybudované závlahy systémy vo vzťahu k stavebným úradom, orgánom štátnej správy, ako aj právnickým a fyzickým osobám pri osobných rokovaníach a v celom komplexe vyjadrovacej činnosti uplatňoval príslušné ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v platnom znení.

Nadalej, kontinuálne vykonával riešenie úloh výskumu a vývoja pre tuzemských a zahraničných objednávateľov a zúčastňoval sa na príprave a koordinácii projektov v oblasti vody, pôdy, hydromeliorácií poľnohospodárstva, regionálneho rozvoja a ochrany životného prostredia.

1. SPRÁVA A PREVÁDZKA HYDROMELIORAČNÝCH ZARIADENÍ

Rok 2005 s výrazne rozdielnymi zrážkovými úhrnmi a ich nerovnomerným časovým a priestorovým rozložením, môžeme charakterizovať ako rok, v ktorom sa ťažisko záujmu o hydromeliorácie v značnej miere modifikovalo. Problematika zabezpečenia funkčnej schopnosti odvodňovacej kanálovej siete sa z hľadiska jej významu začalo približovať k úlohám v zabezpečení prevádzky závlahových systémov. Z toho dôvodu rozdeľujeme prevádzku hlavných melioračných zariadení (ďalej HMZ) na dve samostatné kapitoly.

1.1 Prevádzka závlahových systémov

1.1.1 *Príprava na závlahovú sezónu, prevádzka a ukončenie sezóny*

Vstup do roku 2005 z hľadiska prípravy na závlahovú sezónu negatívne ovplyvnilo nenaplnenie predpokladov záujmu podnikateľov v poľnohospodárstve o prenájom závlahových systémov v predchádzajúcom roku, ako aj podstatné zníženie dodávok závlahovej vody v roku 2004 oproti predpokladom o viac ako 50 % s priamym dopadom na ekonomiku štátneho podniku.

Prípravu na rok 2005 začal preto štátny podnik Hydromeliorácie, š.p. výzvou na prenájom technicko-prevádzkových celkov (TPC) závlahových systémov na celkovej výmere 277 500 ha. Výzva bola uverejnená v elektronických a printových médiách začiatkom marca 2005. Súbežne s výzvou na prenájom spracoval štátny podnik návrh „**Podnikateľského zámeru zabezpečenia prevádzky závlah a dodávky závlahovej vody pre rok 2005**“. Na osobitnom rokovaní predstaviteľov MP SR a štátneho podniku Hydromeliorácie, š.p. dňa 07.03.2005 bol tento návrh podnikateľského zámeru prijatý, ale boli aj určené ekonomické podmienky prenájmu vo výške 90,- Sk/ha prenajatého závlahového systému a cena dodávky závlahovej vody vo výške 4,- Sk/m³, pri plánovanej a očakávanej dodávke 40,0 mil.m³ za rok 2005.

Nadväzne na prijatý „Podnikateľský zámer...“ predložil štátny podnik zakladateľovi „**Správu o pripravenosti na závlahovú sezónu roku 2005**“, ktorej súčasťou bola kvantifikácia finančných prostriedkov nevyhnutných na sfunkčnenie závlahových systémov a tým aj možnosť začatia prevádzky. Celková kvantifikácia uplatnených finančných prostriedkov, vrátane rozdelenia na jednotlivé nákladové položky bola vyjadrená sumou 33.212 tis. Sk. Vo vedení MP SR bolo rozhodnuté o poskytnutí podpory vo výške 30.000 tis. Sk a jej použitia podľa príslušných ustanovení Výnosu MP SR č. 806/2004-100. Poskytnuté finančné prostriedky boli použité na prípravu a umožnenie začatia prevádzky na prenajatých závlahových systémoch, ako aj na tých neprenajatých, kde boli zmluvne potvrdené požiadavky na odber závlahovej vody a u ktorých prevádzku zabezpečoval štátny podnik prostredníctvom prevádzkovateľov. Situáciu na začiatku závlahovej sezóny skomplikovala zmena v podmienkach poskytovania národnej podpory tým, že jej poskytnutie bolo podmienené predchádzajúcou úhradou nákladov na opravy, údržbu a odstraňovanie havárií štátnym podnikom. Táto zásadná zmena, ako aj skutočnosť, že „Výnos...“ umožňuje poskytnutie podpory len do výšky 80 % oprávnených nákladov, prinútilo štátny podnik riešiť chýbajúce disponibilné finančné prostriedky prijatím priameho úveru vo výške 30,0 mil. Sk, čím sa dosiahlo preklopenie časového nesúladu medzi vznikom záväzkov štátneho podniku voči svojim obchodným partnerom ich úhradou a až následným poskytnutím podpory zo strany PPA. Prijatie úveru zároveň umožnilo, aby štátny podnik uhradil aj zostávajúcich 20 % z fakturovaných súm, ktoré neboli kryté „Výnosom...“.

Reakcia na výzvu bola podstatne väčšia ako v roku 2004 na vyhlásenú verejnú obchodnú súťaž. Napriek tomu, prenajaté TPC závlahových systémov pokrývajú len 26 % z celkovej výmery vybudovaných závlahových systémov. Preto aj pre rok 2005 zostala pre štátny podnik povinnosť zabezpečiť prevádzku aj tých závlahových systémov, o ktorých prenájom nebol záujem, ale boli požiadavky podnikateľov v poľnohospodárstve na

dodávku závlahovej vody. Znamená to, že aj pre rok 2005 ostali zachované dve formy prevádzkovania – prevádzka zabezpečovaná nájomcami a prevádzka zabezpečovaná štátnym podnikom prostredníctvom prevádzkovateľov.

Až po vyriešení základných otázok financovania pristúpil štátny podnik k uzatváraniu zmlúv na prenájom a zmlúv na výkon prevádzky. Tieto zmluvy boli uzatvorené na nasledovné výmery :

➤ <i>nájomné zmluvy</i>	<i>65 626 ha</i>
➤ <i>zmluvy na výkon prevádzky</i>	<i>147 879 ha</i>

V nájomných zmluvách je zahrnutá výmera 120 ha nefunkčných závlah a podobne aj v zmluvách na výkon prevádzky sú zahrnuté nefunkčné časti závlahových systémov o výmere 2 254 ha.

Zo strany agropodnikateľov nebol záujem o využívanie 67 110 ha funkčných závlahových systémov. Štátny podnik na týchto zariadeniach zabezpečoval v roku 2005 len nevyhnutnú základnú starostlivosť. Nefunkčných závlah bolo v uplynulom roku 42 766 ha.

Nájomnými zmluvami sa štátny podnik zaviazal pripraviť závlahové systémy po technickej stránke tak, aby umožnil ich využívanie podľa požiadaviek nájomcov. Na prenájom uzatvoril štátny podnik v roku 2005 celkom 77 nájomných zmlúv s celkovým počtom 59 nájomcov. Súčasťou nájomných zmlúv sú protokoly o odovzdaní a prevzatí jednotlivých závlahových systémov. Obojstranným podpísaním zmlúv a protokolov prešla na nájomcov komplexná starostlivosť o tieto zariadenia, vrátane zodpovednosti za prevádzkovanie týchto systémov v súlade s príslušnými normatívnymi a legislatívnymi predpismi, ako aj povinnosť financovať bežné prevádzkové poruchy z vlastných zdrojov.

K tomu, aby boli nájomné zmluvy uzatvorené, musel štátny podnik zabezpečiť ich funkčnosť vykonaním nevyhnutných opráv na rúrovej sieti, ako aj na technologickom vybavení a elektrozariadeniach čerpacích staníc v úhrnnej sume 7,9 mil. Sk. Súčasťou závlahových systémov (prenajatých aj systémov, kde prevádzku zabezpečoval štátny podnik prostredníctvom prevádzkovateľov) sú aj špeciálne objekty. Patria sem závlahové kanále privádzajúce vodu k viacerým čerpacím staniciam, podávacie čerpacie stanice u systémov s viacstupňovým prečerpávacím, plávajúce čerpacie stanice, rozvodne elektriny s veľmi vysokým napätím). Na zabezpečenie funkčnosti a prevádzkovej schopnosti týchto zariadení vynaložil štátny podnik 3,9 mil. Sk.

Prevádzku tých závlahových systémov, ktoré neboli prenajaté a kde boli zo strany agropodnikateľov relevantné požiadavky na dodávku závlahovej vody dokladované uzatvorenými zmluvami zabezpečoval štátny podnik prostredníctvom prevádzkovateľov.

Prehľad, vrátane prevádzkovej výmery a o dodávkach závlahovej vody

Prevádzkovateľ	Výmera v ha	Odbery vody v m ³
VARIA, spol. s r.o. Zlaté Klasy	14 151	223 200
INSERVIS, s.r.o. Bratislava	21 560	623 350
DOVO Šaľa	24 362	832 500
HYDROS, spol. s r.o. Levice	6 208	23 100
AGROSTAV Komárno, a.s.	18 928	317 700
AGROSTAV Trnava, a.s.	31 606	1 189 173
Milan Krnáč - LIMAN - prevádzka závlah	4 614	88 639
SATAN - opravy a údržba	1 447	38 000
Ing. Peter Bálint SHR	1 630	253 917
STAVBA - HAJDAK	880	11 400
Ján Rémes Dunajská Streda	2 666	0
EKOLO - SERVIS Ing. Andrašík Ľubomír	7 259	0
ELEKTROSERVIS Ján Pehanič	5 928	0
INGESS, Ing. Milan Godočík	4 311	0
REALSTAV - AM s.r.o	1 030	0
Štefan Žužič - ROLAND	939	0
Spolu:	147 519	3 600 979

K tomu, aby štátny podnik mohol zabezpečiť agropodnikateľom podľa uzatvorených zmlúv dodávku závlahovej vody, bolo podobne ako u prenajatých závlahách, nevyhnutné odstrániť poruchy, opraviť poškodené časti, odstrániť následky krádeži a vandalizmu. Tieto práce zabezpečoval štátny podnik u jednotlivých prevádzkovateľov. Na odstránenie týchto nedostatkov a zabezpečenie funkčnej schopnosti vynaložil 11,1 mil. Sk.

Ani to však nezaručovalo plynulý priebeh dodávky závlahovej vody počas sezóny. Nedostatok finančných prostriedkov sa prejavil v oblasti odstraňovania porúch na závlahových systémoch vzniknutých počas prevádzky a v oblasti odmeňovania prevádzkovateľa za transport závlahovej vody a koordináciu odberov. Z ceny závlahovej vody – 4,00 Sk/m³, bolo pre prevádzkovateľa vyčlenených 0,70 Sk/m³, čo považovali prevádzkovatelia za nedostatočné a odmietali podpísať zmluvy. Rovnako 1,00 Sk/m³ z ceny závlahovej vody určená pre správcu neumožňovala vytvoriť finančné zdroje na odstraňovanie porúch vzniknutých počas prevádzky. Z týchto dôvodov bolo prijaté rozhodnutie, že do zabezpečenia závlahovej prevádzky bude finančne zainteresovaný každý odberateľ závlahovej vody osobitnou zmluvou, ktorú uzatvorí s príslušným prevádzkovateľom.

V priebehu sezóny dochádzalo na závlahových systémoch k poruchám a haváriám. Využívané závlahové zariadenia, najmä technologické časti sú značne opotrebované. Na rúrové siete boli v minulosti používané najmä AZC rúry a v menšej miery rúry oceľové. Aj na týchto podzemných rozvodoch závlahovej vody dochádza k častým poruchám.

Vykonanie opráv na technologických častiach si vyžaduje použitie dnes dostupných komponentov a rúrové siete sú spracované výmenou rúr z materiálu PVC. Tieto faktory zvyšujú ceny jednotlivých opráv.

Aj v roku 2005 pokračovalo v nezmenšenej miere trvalé poškodzovanie závlahových systémov. Krádeže a vandalizmus sú orientované na areály čerpacích staníc (transformátory, technologické vybavenie, oplotenia), ďalej na rúrové siete (hydranty a uzávery) a na objekty, ktoré sú súčasťou závlahových kanálov (hradiace zariadenia, servomotory, rôzne kovové časti). Za rok 2005 evidujeme takmer 200 prípadov poškodenia s orientačným vyjadrením škody (za predpokladu uvedenia poškodených zariadení do funkčného stavu) vyše 30,0 mil. Sk.

Na odstránenie vandalizmom a krádežami poškodených zariadení a na vykonanie bežných prevádzkových opráv, vynaložil v roku 2005 štátny podnik 10,7 mil. Sk.

Rok 2005 bol z hľadiska dopytu po závlahovej vode mimoriadne nepriaznivý. Závlahové systémy boli na začiatku sezóny pripravené v nadväznosti na zmluvne dohodnuté dodávky závlahovej vody. Aj keď reálne dodávky boli podstatne nižšie, prípravu systémov na zlé obdobie bolo nevyhnuté vykonať. Na odvodnenie rúrových sietí ošetrenie čerpacej techniky a elektrozariadení, demontáž a uskladnenie voľne prístupných zariadení vynaložil štátny podnik u závlah, kde dodávku závlahovej vody zabezpečoval prostredníctvom prevádzkovateľov 7,4 mil. Sk a u nájomcov ďalších 2,7 mil. Sk. Príprava všetkých závlahových systémov na zimné obdobie si vyžiada v úhrne 10,1 mil. Sk.

1.1.2 Dodávka závlahovej vody

Súbežne s prípravou TPC závlahových systémov na prevádzku vyzval štátny podnik začiatkom roku 2005 potenciálnych odberateľov závlahovej vody o oznámenie predbežných požiadaviek na zavlažovanie. Získané informácie boli východným podkladom na prípravu závlahových systémov pre nastávajúcu sezónu. Po vzájomných rokovaniach uzatvoril štátny podnik s agropodnikateľmi celkom 284 zmlúv na kontrahovaný odber 14 993 196 m³ závlahovej vody.

Zmluvy boli uzatvárané v mesiacoch apríl a máj. Predpoklady a zmluvne dohodnuté objemy dodávok závlahovej vody sa nenaplnili. Samotný priebeh a potreba zavlažovania rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili prírodné podmienky, z ktorých najmä zásoba zimnej vlhky, zrážkové úhrny počas vegetačného obdobia viedli k minimálnemu využívaniu závlahových systémov, čoho dôsledkom je skutočnosť, že v roku 2005 bolo štátnym podnikom dodané 3,6 mil. m³ závlahovej vody (z toho 0,330 tis. m³ z podzemných zdrojov a 3 270 tis. m³ z povrchových zdrojov). Nájomcovia odobrali 8,3 mil. m³. V celkovom úhrne

predstavuje dodávku 11,9 mil. m³ závlahovej vody, čo v porovnaní s dodávkami za posledných desať rokov je historické minimum na Slovensku.

Pre úplnosť a možnosť hodnotenia uvádzame, že aj v rokoch 1999, 2004 a 2005 boli nižšie odbery závlahovej vody, ako je priemer za posledných desať rokov. Pritom v rokoch 2001 a 2003 sa doplnkovou závlahou stabilizovala poľnohospodárska produkcia a v extrémne suchom roku 2000 závlahy zachránili agropodnikateľov hospodáriacich v závlahových podmienkach pred možným úpadkom.

Tieto poznatky dokumentujú, že vzhľadom na striedanie rokov s minimálnou, priemernou a zriedkavejšie maximálnou požiadavkou na dodávku závlahovej vody nezabezpečuje ekonomickú samostatnosť štátneho podniku, pretože závlahové systémy a najmä odvodňovacie zariadenia nie sú klasickým výrobným prostriedkom. Pritom ale preukazuje nevyhnutnosť zachovania funkčnej schopnosti tak závlahových, ako aj odvodňovacích zariadení.

1.1.3 Zabezpečenie elektriny na prevádzku závlahových systémov

Začiatok roku 2005 bol okrem zmien v poskytovaní národnej podpory, dlho riešeným problémom dotácií poznačený aj zásadnými štrukturálnymi zmenami vo výrobe a distribúcii elektriny a liberalizáciou jej ceny. Energetické podniky mali v ponuke viac produktov s rozdielnymi dodaciami a cenovými podmienkami. Vzhľadom na koncentráciu zavlažovania na západné Slovensko, mal štátny podnik viac rokovaní so Západoslovenskou energetikou (so Stredoslovenskou a Východoslovenskou energetikou sme dohodli v podstate rovnaké cenové podmienky). Týmito rokovaniami sa dosiahlo, že v prípade, ak budú odbery elektriny sústredené na jedného odberateľa, bude možné dosiahnuť podstatne výhodnejšie dodacie podmienky a nižšie ceny. Z toho dôvodu boli všetky odberné miesta elektriny – u závlah prenajatých, aj u závlah prevádzkovaných štátnym podnikom - prehlásené na štátny podnik, ktorý potom spotrebovanú elektrinu hradil energetickému podniku a podľa potvrdených množstiev odobratej vody refakturoval jednotlivým agropodnikateľom. Sústredením odberov dosiahol štátny podnik oproti predchádzajúcemu stavu (rozdelenie odberov na viacerých odberateľov) tieto výhody :

⇒ rezervovanie výkonu

umožnila sa rezervácia (objednávanie) výkonu podľa skutočnej potreby, s vylúčením zimných mesiacov (január, február, november, december) a v závlahovej sezóne aj mesiacov bez zavlažovania (a tým aj bez spotreby elektriny), s cenou 112,71 Sk za jeden kW. Umožnilo sa aj mesačné upresňovanie kW v termíne 5 až 10 dní pred

začatím ďalšieho mesiaca a mimoriadneho upresnenia v mesiaci v závislosti od vývoja počasia. Upresňovanie nemalo vplyv na cenu 112,71 Sk za 1kW.

V bežných dodacích podmienkach, pre iných ako TOP zákazníkov bola povinnosť rezervácie minimálne 20 % z technického maxima (inštalovaného výkonu) počas celého kalendárneho roku, bez možnosti upresňovania.

⇒ **dodržiavanie účinníka**

Západoslovenská energetika priznala štátnemu podniku v obchodných podmienkach na dodržiavanie účinníka $\cos\psi$ hodnotu 0,1 (v bežných obchodných podmienkach je táto hodnota 0,95). Týmto sa podstatne znížili úhrady za namerané jalové (nevyužité) kWh. Spotrebu jalovej elektriny aby bolo možné odstrániť zabudovaním kompenzačných kondenzátorov na transformátoroch. Na túto realizáciu štátny podnik nemá finančné prostriedky.

Ako uvádzame v predchádzajúcej časti, na rokovaní predstaviteľov MP SR a štátneho podniku (07.03.2005) bola cena závlahovej vody stanovená na 4,00 Sk/m³ pri nasledovnej štruktúre : cena elektriny 2,30 Sk/m³ závlahovej vody, náklady na transport závlahovej vody 0,70 Sk/m³ a réžia štátneho podniku 1,00 Sk/m³ vody. Táto štruktúra ceny vychádzala z predpokladanej dodávky 40,0 mil.m³.

Z hľadiska potrieb zavlažovania nepriaznivý vývoj počasia spôsobil, že odbery závlahovej vody boli radikálne nižšie, neúmerne sa znížilo využitie kapacity čerpacj techniky, čím sa ale zvýšila merná spotreba elektriny na jeden kubický meter závlahovej vody, čo v končnom dôsledku malo rozhodujúci vplyv na 1,5 násobné zvýšenie ceny elektriny oproti pôvodne stanovenej cene. Tieto skutočnosti spôsobili, že štátny podnik nemá voči Západoslovenskej energetike uhradené záväzky vo výške 13, 7 mil. Sk.

Vzhľadom na zmluvne dohodnutú cenu závlahovej vody v ktorej bola pevnou sumou 2,30 Sk za 1 m³ určená cena elektriny jej zvýšenú cenu musí uhradiť štátny podnik z vlastných finančných prostriedkov, k čomu ale nemá vytvorené zdroje.

1.2 Prevádzka odvodňovacích systémov

Odvodňovacie systémy, z ktorých v majetku štátu a v správe štátneho podniku Hydromeliorácie, š.p. je 4 573 km kanálovej siete a 24 odvodňovacích čerpacích staníc sú dlhodobo zanedbávané a neudržiavané. Pretrvávajúci neúnosný stav kanálovej siete sa v dôsledku intenzívnejších a nadpriemerných zrážok začal výraznejšie prejavovať osobitne v posledných dvoch rokoch.

Podstatná časť odvodňovacích zariadení bola budovaná v rokoch 1960 – 1980, ako dôsledok celkovej orientácie a stratégie poľnohospodárskej výroby, ktorá vychádzala z bývalého spoločensko – ekonomického systému. Rozširovanie ornej pôdy na úkor lúk a pasienkov si vyžadovalo reguláciu vodného režimu v pôde výstavbou odvodňovacích zariadení – kanálovej siete a podrobného odvodnenia drenážnymi systémami.

Výstavba odvodňovacích zariadení sa prakticky ukončila koncom 80-tych rokov minulého storočia. Od tej doby a osobitne od roku 1990 sa vo viacerých prípadoch začala meniť aj funkcia kanálovej siete. Značná časť odvodňovacích kanálov sa stala súčasťou širších intravilánov miest a obcí a tým sa kanále stali dôležitým prvkom v ochrane pred povodňami a plnia verejno-prospešnú funkciu. Túto skutočnosť potvrdzujú aj žiadosti, sťažnosti a oznámenia štátnej vodnej správy, miestnej samosprávy a občanov. Ku koncu roku 2005 sme evidovali 94 podaní, z ktorých 36 sa vzťahuje na kanále v intravilánoch obcí, čo je 38 % z celkového počtu podaní. Štátny podnik nemá vlastné zdroje na to, aby vyhovel týmto, vo väčšine opodstatneným požiadavkám. Finančné prostriedky nemá ale ani zabezpečenie funkčnej schopnosti kanálov, ktoré pretekajú poľnohospodárskou pôdou a kde funkčnosť kanálov podmieňuje začatie jarých poľnohospodárskych prác. Na pozemkoch s ťažkými pôdami (napr. Východoslovenská nížina) je zabezpečenie funkčnosti, t.j. zabezpečenie plynulého prietoku vôd korytami kanálov (aj v nadväznosti na odvedenie drenážnych vôd) základnou podmienkou pre jarý vstup na polia. Okrem kanálovej siete zabezpečuje štátny podnik aj prevádzku odvodňovacích čerpacích staníc. V roku 2005 bolo v trvalej prevádzke 11 týchto čerpacích staníc s úhrnnými ročnými nákladmi 1.818 tis. Sk. Na údržbu odvodňovacích kanálov vynaložil štátny podnik 1.471 tis. Sk.

Súčasný stav v starostlivosti o odvodňovacie zariadenia je absolútne nevyhovujúci. Orgány štátnej vodnej správy sú oprávnené v súlade so zákonom č. 364/2004 Z. z. o vodách a zákonom č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami nariadiť správcovi zariadení vykonanie príslušných opatrení a pri nevyplnení nariadených opatrení uložiť pokuty.

Štátny podnik, vzhľadom na finančnú situáciu nemá reálne možnosti zlepšiť starostlivosť o odvodňovacie zariadenia. V prvom polroku 2006 vykoná technický audit, ktorého výsledkom bude vstupný podklad pre rokovanie o návrhu na zmenu správy tých kanálov, ktoré plnia verejno-prospešné funkcie a pre poľnohospodárstvo stratili svoj pôvodný význam.

2. INVESTIČNÁ VÝSTAVBA

Klesajúci trend investícií štátu do hydromelioračných zariadení – 23,5 mil. Sk v roku 2003, 10,8 mil. Sk v roku 2004, - sa v roku 2005 potvrdil tým, že zriaďovateľ štátneho podniku nevyčlenil žiadne finančné prostriedky na investície.

Zodpovedá to snahe zriaďovateľa preniesť náklady spojené so starostlivosťou o hydromelioračný majetok a osobitne závlahové zariadenia na toho, kto z neho profituje a zároveň aj úrovni využívania a záujmu o tento majetok prezentovanej odberom závlahovej vody – približne 70 mil. m³ v roku 2003, 19,5 mil. m³ v roku 2004 a 3,6 mil. m³ v roku 2005.

Považujeme za potrebné konštatovať, že určité problémy závlahovej prevádzky (zastaranosť technicko - technologických súborov čerpacích staníc, vysoká energetická náročnosť a teda aj nákladovosť čerpania závlahovej vody), ktoré bránia efektívnemu využívaniu predovšetkým závlahových zariadení, je možné riešiť výhradne pomocou a formou investícií - rekonštrukcií.

3. VÝSKUM A VÝVOJ

Odbor výskumu a vývoja vykonával v rámci organizačnej štruktúry štátneho podniku nasledovné špecifické činnosti, uvedené vo výpise z obchodného registra:

- *poradensko – konzultačná a lektorská činnosť v oblasti ochrany životného prostredia, vodného hospodárstva a rozvoja vidieka v rozsahu voľnej živnosti,*
- *prevádzkovanie informačných systémov v rozsahu voľnej živnosti,*
- *školiaca činnosť v oblasti meliorácií, poľnohospodárstva, vodného hospodárstva, regionálneho rozvoja a ochrany životného prostredia v rozsahu voľnej živnosti, plnenie ďalších úloh vyplývajúcich pre štátny podnik zo zákona č. 184/2002 Z.z.*
- *sledovanie a vyhodnocovanie akosti vôd, odberov vôd a nakladanie s vodami (okrem činnosti uvedenej v § 3 ods. 2 písm. t., písm. zh Živnostenského zákona),*
- *dodávanie úloh výskumu a vývoja v oblasti poľnohospodárskych vied vyhlasovaných v súlade s prioritami štátnej vednej politiky spojených s vedeckotechnickými službami v zmysle zákona č. 132/2002 Z.z. o vede a technike,*
- *účasť na riešení úloh výskumu a vývoja v rámci medzinárodných dohôd a medzinárodných programov výskumu a vývoja v oblasti vodného a pôdneho hospodárstva, tvorby krajiny, regionálneho rozvoja a životného prostredia,*
- *príprava, koordinácia a realizácia projektov v oblasti vody, pôdy, poľnohospodárstva, regionálneho rozvoja a ochrany životného prostredia,*

- *vykonávanie laboratórnych prác a hydrometrických prác a posudkovej činnosti pri sledovaní akosti vôd,*
- *vykonávanie rozboru vôd – služby obyvateľstvu a podnikateľským subjektom.*

Na výkon činností v oblasti výskumu a vývoja platí osvedčenie o vykonaní periodického hodnotenia a potvrdenie spôsobilosti vykonávať činnosti v oblasti výskumu a vývoja, vykonané MŠ SR pod číslom CD-2004-19920/40549-1:11 zo dňa 23.11.2004.

Na vykonávanie chemických analýz, ktoré sú súčasťou týchto predmetov činností, slúži chemické laboratórium akreditované ako skúšobné laboratórium na analýzy vody, vydané ako Deutschen Akkreditierungs Rat firmou DAP – Deutsches Akkreditierungssystem Prüfwesen GmbH, zo dňa 23.05.2003.

Hospodárenie Odboru výskumu a vývoja je z pohľadu plánovania, ekonomických analýz a výkazníctva charakterizované ako samostatná tzv. ostatná činnosť.

Finančné hospodárenie je samostatné, vedené na osobitých účtoch, ktoré sú založené podľa jednotlivých zmluvných vzťahov na riešenie a dodávanie úloh výskumu a vývoja, resp. poradenskej a servisnej činnosti.

Režijné náklady na činnosť úseku výskumu a vývoja sú súčasťou zmluvných nákladových kalkulácií úloh a úsek riadne pokrýva všetky tieto náklady. Hospodárenie je každoročne charakterizované ako vyrovnané, tzn. náklady sú rovné alebo nižšie ako výnosy.

Zmluvné zdroje výnosov v roku 2005 boli nasledovné:

- *štátny program výskumu a vývoja*
- *projekt APVT*
- *odborné úlohy – služby pre MP SR*
- *kooperácie na riešení úloh výskumu a vývoja*
- *medzinárodné projekty*
- *doplňujúcimi zdrojmi výnosov odboru výskumu a vývoja boli výnosy za poradenské, servisné a komerčné aktivity*

3.1 Hlavné zdroje výnosov – zmluvné dodávanie úloh výskumu a vývoja

3.1.1 Štátny program

Úloha štátneho programu výskumu a vývoja *„Prebiehajúca klimatická zmena a jej dopady na rozvoj spoločnosti“*

Cieľ riešenia:

Cieľom riešenia bolo na základe regionálnych scenárov klimatickej zmeny analyzovať dôsledky klimatickej zmeny na vybrané sektory hospodárstva, vyhodnotiť očakávané dôsledky do tvaru alternatívnych scenárov, navrhnúť adaptačné opatrenia a spracovať rámcový návrh strategických zámerov ich rozvoja.

Úloha skončila v roku 2005, vypracovaním záverečnej syntetickej správy začiatkom roka 2006.

3.1.2 Projekt s podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja

Projekt APVT - 99 – 033204: **Úsporné technológie zavlažovania z hľadiska ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi z poľnohospodárskej výroby.**

Cieľ riešenia projektu:

Rozvoj a implementácia poznatkov v oblasti riadenia technológií zavlažovania a využívania zdrojov živín poľnohospodárskymi plodinami z aspektu nutnosti zvyšovania ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi a z aspektu šetrného využívania vodných zdrojov.

3.1.3 Odborné úlohy – služby pre MP SR

Odborné úlohy boli riešené na základe zmlúv uzatvorených s Ministerstvom pôdohospodárstva SR, uzavreté na základe uchádzania sa štátneho podniku v zmysle zákona č. 523/2003 Z.z. o verejnom obstarávaní a v znení neskorších predpisov. Špecifikácie odborných úloh (OÚ) riešených v roku 2005:

- OÚ 1 Plnenie programu poľnohospodárskych činností v zraniteľných oblastiach, aktualizácia ich vymedzenia a monitorovania z aspektu ochrany vôd pred znečistením dusičnanmi.
- OÚ 2 Vypracovanie metodických postupov zavádzania Kódexu správnej poľnohospodárskej praxe, zameraných na podporu úsporných metód zavlažovania.
- OÚ 3 Koordinovaný cielený monitoring cudzorodých látok v potravinovej reťazci.
- OÚ 4 Monitoring kvality vôd vodných útvarov určených na zavlažovanie a jej vplyv na vlastnosti pôdy.
- OÚ 5 Monitoring kvality drenážnych vôd odvádzaných z poľnohospodársky využívaných pôd do recipientov.
- OÚ 6 Priestorové spracovanie, aktualizácia údajov a poskytovanie informácií o hlavných melioračných zariadeniach SR prostredníctvom IS HMZ SR.
- OÚ 7 Monitoring potreby zavlažovania na území Slovenskej republiky na základe vývoja meteorologických prvkov.

3.1.4 Kooperácie na riešení úloh výskumu a vývoja

Úsek výskumu a vývoja sa zmluvne podieľal kooperáciou na riešení štátneho programu výskumu a vývoja, podľa nasledovnej špecifikácie:

- Štátny program: **„Ekologizácia a ekonomická racionalizácia primárnej rastlinnej produkcie“**

Hlavný koordinátor: **Výskumný ústav rastlinnej výroby, Piešťany**

Cieľom kooperácie bolo doplniť technológiu pestovania obilnín v závlahových podmienkach využitím kontroly a regulovaním optimálnych vstupov živín do produkčného procesu, zvýšiť ich účinnosť pri tvorbe a formovaní úrody s akcentom na dusík. Pomocou plochých lyzimetrov zabudovaných v neporušenom pôdnom profile v koreňovej zóne a hodnotením zloženia pôdneho roztoku posúdiť úroveň výživy a závlahy na tvorbu úrody a prienik dusičnanov pod koreňovú zónu.

- Projekt APVT - 51-019804 s názvom: **„Regionalizácia hydrofyzikálnych charakteristík pôd Slovenska“**

Koordinátor projektu: **Ústav hydrológie SAV v Bratislave**

Cieľom kooperácie bola oblasť výberu optimálnych metód a tvorba základnej overovacej databázy hydrofyzikálnych charakteristík pôd v povodiach.

3.1.5 Participácia na riešení úloh zahraničnej spolupráce

Holandsko

Názov projektu: **“The Implementation of the European Water Framework Directive and the Consequences for Slovak Water Management” (Implementácia Európskej rámcovej vodohospodárskej smernice a jej dôsledky pre vodné hospodárstvo na Slovensku)**

Belgicko

V roku 2005 pokračovali práce na riešení flámsko – slovenského projektu **„Vplyv poľnohospodárskeho znečistenia na vodné prostredie - implementácia Rámcovej smernice o vode a príprava politiky integrovaného riadenia vodného hospodárstva na Slovensku“**.

Uskutočnil sa workshop za účasti belgických expertov na dusičnanovú smernicu a pripravil sa workshop na rok 2006.

Česko

Zahraničný projekt **NATURNET - REDIME**, kontrakt GOCE-CT-2003-004074, Brusel, EÚ

Francúzsko - Bulharsko

Názov projektu: "**Impact of joint practices of irrigation and fertilization on agro-environmental performances in the case of bi-dimensional transfer (surface irrigation and micro-irrigation)**"

3.1.6 Projekt riešený v rámci 5. rámcového programu Európskej únie (5RP EÚ)

Projekt: **FertOrgaNic**

Názov: „*Improved organic fertilisers management for high nitrogen and water use efficiency and reduced pollution in crop systems*“

Cieľ projektu:

Hlavným cieľom projektu bolo zvýšiť stupeň využívania rôznych organických hnojív v hospodárení fariem. Rozvíjaním nových riadiacich stratégií zdokonaľiť a zefektívniť využitie závlahovej vody a dusíka pri súčasnej ochrane životného prostredia. Práce boli orientované na produkciu zemiakov, pretože vysoké objemy produkcie môžu spôsobovať environmentálne problémy. Získané poznatky sú adaptovateľné aj na pestovanie ďalších poľných plodín v krajinách Európskej únie i v prístupujúcich krajinách.

3.1.7 Spolupráca s organizáciami a inštitúciami

Spolupráca mala najčastejšie charakter kooperácie na riešení úlohy výskumu a vývoja.

Jedná sa o tieto organizácie:

- *Výskumný ústav pôdoznectva a ochrany pôdy, Bratislava;*
- *Výskumný ústav potravinársky, Bratislava;*
- *Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava;*
- *Výskumný ústav zeleninársky, Nové Zámky;*
- *Lesnícky výskumný ústav, Zvolen.*
- *Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra, Fakulty Mechanizačná, Záhradníctva a krajinného inžinierstva, Agrobiológie a potravinových zdrojov*
- *Slovenská technická univerzita, Bratislava, Stavebná fakulta*
- *Univerzita Komenského, Bratislava, Prírodovedecká fakulta*

Štátny podnik Hydromeliorácie, š.p. bol v roku 2005:

- *sídlom Slovenského výboru Medzinárodnej komisie pre závlahy a odvodňovanie (ICID), ktorý zastupuje SR v tejto medzinárodnej inštitúcii.*

3.2 Prehľad o výnosových aktivitách v oblasti dodávania prác, služieb a poradenskej činnosti

Odbor výskumu a vývoja využíva zverený majetok a prostriedky na to, aby v súlade s činnosťami uvedenými v obchodnom registri zabezpečoval pre svoje potreby vlastné zdroje výnosov. Poskytuje vykonanie prác a dodanie služieb.

Jedná sa o nasledovné práce a služby:

- *Výroba a predaj poľnohospodárskych produktov na produkčných plochách výskumného pracoviska, ide o produkciu zemiakov, kukurice, jablák, pšenice a jačmeňa;*
- *Služby pre osivárske dodávateľské firmy, ide o odrodové predskúšky slnečnice a kukurice;*
- *Služby poľnohospodárom vlastnou poľnohospodárskou technikou;*
- *Prenájom kancelárií, dielní, skladov, garáží a spevnených plôch;*
- *Služby chemického laboratória, ide najmä o chemické analýzy vôd, pôdy a rastlinných materiálov, predaja certifikovaného referenčného materiálu;*
- *Poradenstvo v oblasti závlahy a výživy poľných a špeciálnych plodín;*
- *Poradenstvo v rámci testovania odrôd a hybridov slnečnice a kukurice na zrno pre zahraničné semenárske firmy;*
- *Poradenstvo v oblasti chemických analýz vody a agrochemických rozborov pôdy.*

4. MAJETKOVO - PRÁVNE VZŤAHY**4.1 Správa majetku štátu**

Jednou z hlavných činností odboru pri výkone správy majetku štátu bol v uplynulom roku zápis delimitovaných nehnuteľností na listy vlastníctva. Táto činnosť bola vykonávaná priebežne, podľa jednotlivých katastrálnych území a okresov v spolupráci s odštepnými závodmi Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p. Banská Štiavnica. Táto činnosť bola, je a bude i v budúcom období prioritou. Z dôvodu veľkosti agendy, potreby dokladovania právnych listín, súčinnosti s odborom správy HMZ, absencie údajov z katastra nehnuteľností je časovo náročná.

Ďalšou činnosťou odboru na tomto úseku bol predaj nadbytočného a nepotrebného majetku. Na základe uznesenia č. 3/2005 z porady vedenia štátneho podniku konanej v januári uplynulého roku, bol majetkovoprávnym odborom vypracovaný zoznam nehnuteľností (stavieb), ktoré vzhľadom na vysoké prevádzkové náklady a nerentabilitu sa stali pre podnik nadbytočným majetkom. Zoznam nehnuteľností, ktorý odsúhlasila Osobitná vyraďovacia komisia podniku na svojom zasadnutí v mesiaci máj, sa stal východiskovým podkladom k získaniu finančných prostriedkov na zabezpečenie majetkovoprávneho vysporiadania hydromelioračného majetku.

Vedením štátneho podniku boli odsúhlasené nasledovné nehnuteľnosti:

- *administratívna budova Zlaté Klasy,*
- *areál vysunutého pracoviska Šaľa,*
- *areál vysunutého pracoviska Levice,*
- *prevádzkové stredisko Želiezovce,*
- *nebytový priestor v bytovom dome Trebišov,*
- *nebytový priestor v bytovom dome Zemianska Olča,*
- *areál prevádzkového strediska Kúty,*
- *strážny dom-okál pri vodnej nádrži Bátka (Teplý Vrch),*
- *strážny dom Bottovo,*
- *jednobytovka Bodrog,*
- *prevádzková budova Dedina Mládeže,*
- *mobilná UNI bunka pri vodnej nádrži Uhorské,*
- *rekreačná chata Čierny Váh.*

Väčšina stavieb nemá založený list vlastníctva, chýbajú právne listiny a iné projektové doklady je činnosť agendy zdĺhavá a finančne náročná.

Z odsúhlasených a zapísaných nehnuteľností bol Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky udelený súhlas na tri nehnuteľnosti. Na jednu nehnuteľnosť bola podpísaná kúpna zmluva, dve nehnuteľnosti sú riešené VOS. Ďalšie nehnuteľnosti sú v štádiu riešenia. Dve nehnuteľnosti boli po porade vedenia zo zoznamu vyradené. Na základe rekognoskácie niektoré nehnuteľnosti vzhľadom na ich zlý technický stav (torzá stavieb) nie je možné ich odpredať, ale bude ich treba riešiť inou právnou formou.

V uplynulom roku odbor zabezpečoval na základe udeleného súhlasu ponukové konanie na nehnuteľnosti nachádzajúce sa v k.ú. Hviezdoslavov, Štvrtok na Ostrove (sklady závlahových súprav), a bývalé výskumné stredisko Somotor. Ponukové konanie na nehnuteľnosti bolo neúspešné v troch kolách. Podľa Organizačnej smernice č. 6/2005

účinnnej od 1.9.2005 odbor ponúkol predmetné nehnuteľnosti obciam, v katastri ktorých sa nachádzajú. Obce ani VÚC o nehnuteľnosti neprejavili záujem. V súlade s predmetnou smernicou bolo opätovne vyhlásené ponukové konanie so zníženou cenou. V tomto kole na nehnuteľnosť v Somotore bol prejavovaný záujem a bola podpísaná kúpna zmluva. O nehnuteľnosti v k.ú. Hviezdoslavov a Štvrtok na Ostrove i napriek pôvodne avizovanému záujmu, opätovne nebol prejavovaný záujem.

Ponukové konanie formou verejnej obchodnej súťaže na dopravné prostriedky bolo v štyroch kolách neúspešné i vzhľadom na technický stav vozidiel. Čiastočná úspešnosť - podpísaná iba jedna kúpna zmluva, bola v ďalšej opakovanej súťaži.

Na základe narastajúceho počtu vydaných rozhodnutí orgánmi štátnej správy, podľa zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 220/2004 Z.z. (zákon o ochrane PPF..) narastá počet žiadostí o udelenie súhlasu v súlade s ustanovením § 45 a) ods. 3 zákona č. 92/1991 Zb. na priamy predaj koncových vetiev potrubí investormi stavieb – vlastníkami pozemkov. Pre zaujímavosť bolo v uplynulom období vydaných na území SR celkovo takýchto 745 rozhodnutí, ku ktorým sa vyjadroval štátny podnik, ako účastník správneho konania. Celkovo sa štátny podnik ako účastník správneho konania písomne vyjadroval k počtu 1362 žiadostí právnických, alebo fyzických osôb, čo vo finančnom objeme predstavuje sumu vo výške 856.744,- Sk, ako príjem pre podnik za splatenie týchto vyjadrení.

Odbor sa ďalej vyjadruje ako povinná osoba v rámci reštitučného konania podľa zákona č. 229/1991 Z. a zákona č. 503/2003 Z.z.

4.2 Zabezpečovanie zmluvných vzťahov

Na tomto úseku činnosti odbor vykonával bežnú agendu vyplývajúcu z aktualizácie a sledovania zmluvných vzťahov a to záväzkových i pohľadávkových. Priebežne počas celého roka boli vyhotovované dodatky, ktorými sa menili alebo dopĺňali jednotlivé zmluvy na základe konkrétnych požiadaviek. Takisto boli majetkovoprávnym odborom vyhotovované nové zmluvy vlastné, v gescii iných odborov, menené a dopĺňané už existujúce.

4.3 Zabezpečovanie ostatných činností

Za rok 2005 bolo pripravených celkom 31 žalobných návrhov na vymáhanie pohľadávok za dodávku závlahovej vody vo výške istiny 3.474.048,40 Sk a prenájom nebytových priestorov vo výške istiny 196.277,50 Sk.

V rámci pracovnoprávnej agendy odbor zabezpečoval právny servis personálnej agendy a ukončenie pracovných pomerov z organizačných dôvodov na strane podniku. Ďalej

pripravil návrh zmien Pracovného a Organizačného poriadku, Organizačnej smernice na predaj nadbytočného a nepotrebného majetku a participoval na príprave iných vnútorných organizačných smerníc.

Odbor zabezpečoval zápis zmien v Obchodnom registri, prípravu právnych dokumentov podniku a obstaranie aktuálnych výpisov z Obchodného registra.

Odbor zastupoval podnik v dvoch súdnych sporoch vo veci o určenie neplatnosti Protokolu o vyrovnaní hraníc a v spore týkajúceho sa verejného obstarávania. Konal vo veci žaloby podanej voči nášmu podniku zo strany SVP, š.p., Banská Štiavnica. Zabezpečoval právne poradenstvo a konzultácie pre iné odbory podniku. Taktiež vyhotovoval zápisnice z Porady vedenia, zo Škodovej komisie a Osobitnej vyraďovacej komisie št. podniku.

5. EKONOMIKA A FINANCOVANIE

Finančný plán štátneho podniku Hydromeliorácie, š.p. na rok 2005 vychádzal z vypracovaných a Ministerstvom pôdohospodárstva SR odsúhlasených materiálov „Podnikový zámer nakladania s majetkom hlavných melioračných zariadení v roku 2005“ a „Správa o pripravenosti na závlahovú sezónu roku 2005“, ktorých schválením boli pre štátny podnik určené základné ekonomické podmienky pre nakladanie s hlavnými melioračnými zariadeniami ako základnými prostriedkami dosahovania príjmov štátneho podniku.

Už pri tvorbe plánu boli naznačené rizikové faktory, ktoré by mohli mať zásadný dosah na jeho plnenie a ktoré sa v plnej miere v hospodárení štátneho podniku prejavili. Jednalo sa hlavne o vývoj počasia, keď v dôsledku vysokých zrážok počas vegetačného obdobia dochádzalo k minimálnemu využívaniu závlahových systémov na dodávku závlahovej vody, čo znamenalo radikálne zníženie tržieb štátneho podniku. Okrem vývoja počasia boli kľúčovými faktormi ovplyvňujúcimi ekonomiku štátneho podniku v roku 2005 podmienky poskytovania dotácií na opravu a údržbu HMZ a tiež realizovanie prevodu odberných miest elektriny na všetkých závlahových čerpacích staniách priamo na štátny podnik. Pod hospodárenie podniku sa negatívne podpísali aj výsledky hospodárenia v roku 2004 a z toho vyplývajúce záväzky štátneho podniku voči dodávateľom.

Základným východiskom pri finančnom plánovaní na rok 2005 bol predpoklad zabezpečenia dodávky závlahovej vody pre agropodnikateľov v objeme 15 mil. m³ pri cene stanovenej zakladateľom vo výške 4,- Sk/m³, ktorý sa však nenaplnil. Poskytovanie dotácií na opravu a údržbu HMZ len vo výške 80 % oprávnených nákladov a až po ich úhrade viedol k nutnosti požiadať o úver na preklopenie časového obdobia medzi úhradou faktúr

dodávateľom a poskytnutím finančných prostriedkov a taktiež k narastaniu záväzkov štátneho podniku. Vývoj počasia a z toho vyplývajúce nízke odbery vody viedli k zvýšeniu mernej spotreby elektriny na jeden meter kubický závlahovej vody, čo v konečnom dôsledku malo rozhodujúci vplyv na zvýšenie ceny elektriny, ktoré však cena za dodávku vody nepokrývala. Nedostatočná platobná disciplína odberateľov závlahovej vody viedla taktiež k nárastu záväzkov štátneho podniku najmä voči spoločnosti Západoslovenská energetika, a.s. a k zvyšovaniu nákladov súvisiacich s vymáhaním pohľadávok. Tieto faktory zásadným spôsobom ovplyvnili skutočnosť, že hospodárenie štátneho podniku skončilo so stratou.

Štátny podnik dosiahol za rok 2005 záporný hospodársky výsledok po zdanení vo výške 274.620 tis. Sk pri výnosoch vo výške 128.388 tis. Sk a nákladoch vo výške 403.008 tis. Sk. Hospodársky výsledok je výrazne ovplyvnený odpismi hydromelioračného majetku, ktoré dosiahli výšku 238 988 tis. Sk a po odpočítaní ktorých predstavuje hospodársky výsledok pred zdanením stratu vo výške 12.333 tis. Sk a po zdanení stratu vo výške 35.632 tis. Sk. Negatívny dopad na výsledok hospodárenia po zdanení má i odložená daň z príjmov z bežnej činnosti vo výške 23.299 tis. Sk., ktorá vznikla najmä z dôvodu záporného rozdielu medzi účtovnými a daňovými odpismi dlhodobého majetku.

Výnosy štátneho podniku dosiahnuté z plnenia podnikateľských aktivít a ostatnej činnosti vrátane dotácií zo štátneho rozpočtu poskytnutých na opravu a údržbu hydromelioračných zariadení a na riešenie úloh výskumu a vývoja predstavovali za rok 2005 sumu 128.388 tis. Sk. Na celkových výnosoch mali najväčší podiel dotácie na opravu a údržbu HMZ a výskum a vývoj a to 45,2 %, tržby z predaja tovaru a služieb 29,2 % a ostatné tržby a výnosy 25,6 %.

Ako už bolo vyššie uvedené, záporný hospodársky výsledok bol zapríčinený najmä výrazným výpadkom tržieb z predaja závlahovej vody v dôsledku klimatických podmienok. Tržby z predaja závlahovej vody ako najvýznamnejšej časti tržieb dosiahli pri realizovanom množstve dodanej závlahovej vody v objeme 3 601 tis. m³ iba sumu 14.404 tis. Sk. Ich výpadok skomplikoval finančné toky vo vnútri podniku a spôsobil akútny nedostatok finančných prostriedkov na zabezpečenie jeho činnosti, zhoršenie platobnej disciplíny a narastanie záväzkov po lehote splatnosti.

Ostatné tržby predstavujú najmä tržby z vodohospodárskeho výskumu za riešenie odborných úloh na základe uzatvorených zmlúv s Ministerstvom pôdohospodárstva SR, rezortnými výskumnými ústavmi a zahraničnými objednávateľmi, a to vo výške 7.664 tis. Sk, tržby z prenájmu technicko -prevádzkových celkov vo výške 5.877 tis. Sk ako i z prenájmu ostatných nehnuteľností a hnutelných vecí vo výške 6.350 tis. Sk. Štátny podnik je ako správca nehnuteľností vo vlastníctve štátu taktiež

účastníkom územno-plánovacích konaní v zmysle stavebného zákona a v tej súvislosti poskytuje právnickým i fyzickým osobám vyjadrenia a odborné stanoviská. Tržby za tieto vyjadrenia dosiahli za sledované obdobie výšku 836 tis. Sk. Tržby z predaja rastlinnej výroby spolu s ostatnými tržbami dosiahli sumu 2.611 tis. Sk.

Dotácie na opravu a údržbu HMZ poskytnuté na základe výnosov Ministerstva pôdohospodárstva SR a zmlúv uzatvorených s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou vo výške 46.698 tis. Sk boli najvýznamnejšou časťou výnosov. V roku 2005 nastali zmeny v podmienkach a mechanizme poskytovania národnej podpory na opravy, údržbu a odstraňovanie havárií na závlahových systémoch a odvodňovacích zariadeniach. Národná podpora sa poskytovala postupne, na základe predložených dokladov o vzniku a úhrade oprávnených nákladov a to len do výšky 80 % oprávnených nákladov. Pre použitie finančných prostriedkov, ktoré štátny podnik na zabezpečenie prevádzky a opráv majetku HMZ v roku 2005 získal, boli presne definované tituly, na ktoré bolo možné tieto finančné prostriedky použiť. Účely použitia poskytnutých finančných prostriedkov boli potvrdené v zmluvách, ktoré štátny podnik uzatvoril s PPA a MP SR. Poskytnutými finančnými prostriedkami štátny podnik dokázal riešiť len úplne nevyhnutnú základnú starostlivosť s prioritou zabezpečenia využívania prevádzkovaných závlahových systémov, pričom problematiku starostlivosti o odvodňovacie kanále prakticky nedokázal riešiť. Výsledkom nízkych odberov závlahovej vody bola tiež skutočnosť, že štátny podnik nevytváral dostatočné vlastné zdroje ani na financovanie prevádzkových činností a už vôbec nedokázal z výnosov finančne kryť 20 % oprávnených nákladov na opravy a údržbu majetku HMZ. Vzhľadom na akútny nedostatok finančných zdrojov bola štátnemu podniku na základe Výnosu MP SR č. 3703/2005-100 z decembra minulého roku poskytnutá ďalšia dotácia, ktorou bol čiastočne riešený problém finančného plnenia záväzkov za výkony realizované v roku 2005 v údržbe, opravách a zabezpečení funkčnosti závlahových systémov a odvodňovacích zariadení.

Výška dotácií poskytovaných na opravy a údržbu hydromelioračných zariadení neustále klesá. Na porovnanie uvádzame prehľad o ich poskytnutí za roky 2003 – 2005:

- **rok 2003 - 116,5 mil. Sk** (dotácie poskytnuté do výšky 100 % oprávnených nákladov)
- **rok 2004 - 60,5 mil. Sk** (dotácia poskytnutá do výšky 100 % oprávnených nákladov)
 - **30,0 mil. Sk** (dotácia poskytnutá do výšky 80 % oprávnených nákladov)
- **rok 2005 - 23,5 mil. Sk** (dotácia poskytnutá do výšky 80 % oprávnených nákladov)
 - **23,1 mil. Sk** (dotácia poskytnutá do výšky 100% oprávnených nákladov)

Na rok 2006 je dotácia schválená vo výške 36 mil. Sk.

Hlavným zdrojom financovania vedy a výskumu, sú finančné prostriedky štátneho rozpočtu poskytnuté v rámci podpory rozvoja vedy a výskumu Agentúrou na podporu vedy a techniky na riešenie projektu č. APVT-99-033204 a dotácia na riešenie úlohy štátneho programu „Prebiehajúca klimatická zmena a jej dopady na rozvoj spoločnosti“. Dotácie na riešenie uvedených úloh boli poskytnuté vo výške 11.337 tis. Sk a vyčerpané vo výške 11.316 tis. Sk.

Významnú časť výnosov predstavujú výnosy z refakturácie elektrickej energie na zavlažovanie nájomcom technicko-prevádzkových celkov hydromelioračných zariadení ktoré dosiahli výšku 18.723 tis. Sk.

Z ostatných výnosov tvoria významnú položku alikvotná časť odpisov vzťahujúca sa na investičné dotácie na rekonštrukciu HMZ pridelené v rokoch 2000-2004 a zúčtované do nákladov a to vo výške 8.055 tis. Sk, prijaté náhrady od poisťovne za krádeže a škody spôsobené prevažne na hydromelioračných zariadeniach a to vo výške 1.860 tis. Sk a zúčtovanie rezerv vo výške 1.426 tis. Sk a opravných položiek k pohľadávkam vo výške 1.019 tis. Sk.

Celková výška nákladov bez odloženej dane dosiahla za rok 2005 sumu 379.709 tis. Sk. Z uvedenej výšky celkových nákladov predstavujú náklady na hospodársku činnosť 378.729 tis. Sk a na finančnú činnosť 980 tis. Sk.

V štruktúre nákladov predstavujú najvyššiu položku odpisy hmotného majetku vo výške 242.405 tis. Sk, z ktorých až 238.988 tis. Sk, t.j. 98,6 % tvoria odpisy majetku HMZ.

Z ostatných nákladov predstavujú najvyššiu položku náklady na opravy a udržiavanie a to vo výške 45 000 tis. Sk. Prevažnú časť z týchto nákladov (97 %) predstavujú náklady na opravu a udržiavanie hydromelioračných zariadení.

Potreba finančných prostriedkov na opravu a údržbu závlahových systémov a odvodňovacích zariadení bola vyčíslená na sumu 37.500 tis. V súlade s uzatvorenou zmluvou č. 102-0001/2005 medzi Hydromelioráciami, š.p. a Pôdohospodárskou platobnou agentúrou a v zmysle výnosu MP SR č. 806/2004 -100 zo dňa 13.4.2004 bolo v pláne na rok 2005 počítané s poskytnutím národnej podpory vo výške 30.000 mil. Sk, t.j. 80 % oprávnených nákladov na opravy a odstraňovanie havárií na odvodňovacích zariadeniach a závlahových systémoch. Z dôvodu nedostatku disponibilných finančných prostriedkov bola dotácia vyčerpaná len vo výške 23.501 tis. Sk. Vzhľadom na mechanizmus poskytovania národnej podpory, t.j. jej následného poukázania po zdokladovaní vzniku a úhrady oprávnených nákladov, bol štátny podnik nútený požiadať o poskytnutie úveru na preklopenie

časového nesúladu medzi potrebou úhrady nákladov a ich finančným krytím, čo znamenalo zvýšenie nákladov o platené úroky z úveru a poplatky spojené s poskytnutím úveru. Vzhľadom na vývoj počasia a z toho vyplývajúcu nepriaznivú finančnú situáciu podniku bola v decembri 2005 na základe výnosu Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 3703/2005-100 zo dňa 7.12.2005 poskytnutá dotácia vo výške 23.197 tis. Sk na úhradu 100 % oprávnených nákladov na opravy a odstraňovanie havárií HMZ. Celkove bola na opravu a údržbu HMZ vynaložené náklady vo výške 52.574 tis. Sk, z toho náklady vo výške 46.698 tis. Sk boli kryté z poskytnutých dotácií. Z týchto prostriedkov boli taktiež hradené náklady na elektrickú energiu súvisiacu s údržbou závlahových zariadení mimo závlahovej sezóny ako i ďalšie súvisiace náklady – technické odborné prehliadky a revízie a pod.

Ďalšou významnou nákladovou položkou sú náklady na spotrebované energie, a to vo výške 38.847 tis. Sk, z toho tvorili náklady na elektrickú energiu na zavlažovanie a prevádzku odvodňovacích čerpacích staníc 35.122 tis. Sk. S cieľom racionalizovať náklady na spotrebu elektriny na závlahy a dosiahnuť výhodnejšie ceny elektriny na m³ dodanej závlahovej vody, podnik realizoval v roku 2005 prevod odberných miest elektriny na všetkých závlahových čerpacích staniciach priamo na štátny podnik a vykonával všetky činnosti spojené s dodávkou elektriny aj pre nájomcov závlah. Vo výrobe a distribúcií elektriny nastali zásadné štrukturálne zmeny a liberalizovala sa cena elektriny. Z toho vyplynula povinnosť plánovania ročného rezervovaného výkonu a jeho mesačného a mimoriadneho upresňovania. Vývoj počasia a jeho premenlivosť však viedli k tomu, že prevádzkovatelia a nájomcovia nevedeli odhadnúť potrebu zavlažovania, čo v kombinácii s cenovými podmienkami elektrární viedlo k zvyšovaniu cien za elektrinu. Nízke odbery závlahovej vody a tým aj nízke využitie kapacity čerpadiel a rezervovaných výkonov elektriny ako i zavedenie nových poplatkov za mesačný rezervovaný výkon spôsobili, že celkové odobraté množstvo elektriny sa síce znížilo, avšak v prepočte na kubický meter závlahovej vody sa náklady na elektrinu zvýšili, čo však nebolo premietnuté v cene vody.

Ďalšou nákladovou položkou súvisiacou s dodávkou závlahovej vody sú náklady na transport závlahovej vody, ktoré dosiahli výšku 2.521 tis. Sk.

Náklady na mzdy zamestnancov, ich sociálne zabezpečenie a sociálne náklady dosiahli sumu 31.502 tis. Sk. Nepriaznivý stav v hospodárení štátneho podniku sa odrazil i v personálnej a mzdovej oblasti, nakoľko štátny podnik bol nútený prijať opatrenia na znižovanie nákladov vrátane mzdových nákladov. Evidenčný počet pracovníkov, ktorý k 31.12.2003 predstavoval 118 a k 31.12.2004 116 zamestnancov, sa k 31.12.2005 znížil na 83. Pri tomto výraznom poklese počtu zamestnancov štátny podnik zabezpečoval činnosti v nezmenenom rozsahu. Nepriaznivá situácia v hospodárení sa prejavila i vo výške miezd.

Vzhľadom na zložitú situáciu v zabezpečovaní finančných prostriedkov na krytie tarifných miezd zamestnancov a odvodov do poisťných fondov boli nadtarifné zložky, t.j. prémie a odmeny vyplatené len vo výške 53 % z nadtarifných zložiek vyplatených v roku 2004 a iba 29 % z nadtarifných zložiek vyplatených v roku 2003. To malo negatívny vplyv na vývoj priemernej mzdy a tým i životnej úrovne zamestnancov. Priemerná mzda dosiahla sumu 19.546,- Sk, čo oproti roku 2004 predstavovalo síce zvýšenie o 1.354,- Sk, avšak oproti roku 2003 zníženie o 824,- Sk, čo po zohľadnení inflácie znamenalo v porovnaní s rokom 2003 výrazný pokles reálnych miezd.

Z ostatných nákladov tvorili najväčšiu položku náklady na služby, a to najmä náklady na strážnu službu, výkony spojov a náklady na upratovanie a čistenie priestorov.

K 31.12.2005 evidoval štátny podnik krátkodobé pohľadávky vo výške 11.331 tis. Sk, z čoho tvorili pohľadávky z obchodného styku 8.163 tis. Sk. Z nich pohľadávky po lehote splatnosti predstavovali sumu 6.641 tis. Sk, z toho 1.630 tis. Sk predstavujú pohľadávky za dodávku závlahovej vody v r. 2004. K pohľadávkam boli vytvorené zákonné opravné položky vo výške 1.146 tis. Sk, do výnosov boli zúčtované zákonné opravné položky k pohľadávkam vo výške 1.019 tis. Sk. Závazky evidoval podnik v objeme 78.117 tis. Sk, z toho z obchodného styku 22.099 tis. Sk. Závazky z obchodného styku po lehote splatnosti predstavovali výšku 19.111 tis. Sk. Najväčšie záväzky štátneho podniku predstavovali záväzky za odber elektrickej energie, z ostatných záväzkov to boli záväzky, ktoré vznikli v súvislosti s údržbou a opravami HMZ. Opravy a údržba HMZ sa hradili z dotácií poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z ktorých však nemohla byť hrazená DPH vzťahujúca sa na tieto služby. Vzhľadom na nedostatok finančných prostriedkov štátny podnik nebol schopný z vlastných zdrojov časť dlhov vzťahujúcich sa na DPH uhradiť. Z ďalších záväzkov je významný bankový úver vo výške 30 mil. Sk, ktorý bol štátny podnik nútený prijať na preklopenie časového nesúladu medzi potrebou úhrady nákladov na opravy a údržbu HMZ a ich finančným krytím v dôsledku nového mechanizmu poskytovania podpory. Z úveru zostalo k 31.12.2005 nesplatených 6 499 tis. Sk.

Nepriaznivý trend v hospodárení štátneho podniku, ktorý sa začal prejavovať už v roku 2004, pokračoval i v roku 2005 a bol charakterizovaný najmä minimálnym využívaním závlahových systémov zo strany agropodnikateľov v dôsledku vývoja počasia. Výsledkom bol ešte nepriaznivejší vývoj tržieb z predaja závlahovej vody ako hlavného zdroja tržieb štátneho podniku ako tomu bolo v roku 2004. Na hospodárení štátneho podniku sa nepriaznivo podpísal i následnými efektmi - nedostatočnými zdrojmi na zabezpečenie funkčnosti a prevádzkového stavu hlavných melioračných zariadení a s problémami v čerpaní štátnej podpory na opravy a údržbu HMZ. Nedostatok finančných prostriedkov na krytie

potrieb štátneho podniku a najmä na zabezpečenie starostlivosti o závlahové zariadenia nastolilo naliehavú potrebu riešenia vzniknutej situácie opatreniami zo strany zakladateľa štátneho podniku. Riziko, že podnik nebude schopný v dôsledku svojej finančnej situácie pokračovať v ďalšej činnosti, je vyjadrené i v závere správy audítora z overenia riadnej účtovnej závierky k 31.12.2005.

V súlade s § 8 ods. 4 zákona č. 111/1990 Z.z. o štátnom podniku v znení neskorších predpisov bol na Ministerstvo pôdohospodárstva SR listom č. 1455/200/2006 zo dňa 02.03.2006 zaslaný návrh na vyrovnanie dosiahnutej straty. Štátny podnik navrhuje vyrovnať stratu z nasledovných zdrojov:

➤ <i>fond pre rozvoj a vývoj</i>	96 287,00 Sk
➤ <i>zmena základného imania – zníženie</i>	274 524 179,88 Sk
Spolu	274 620 466,88 Sk

6. VÝVOJ ČINNOSTI DO BUDÚCEHO OBDOBIA

S prípravou nakladania s majetkom HMZ v roku 2006 začal štátny podnik podrobnou analýzou legislatívnych podmienok, ktoré nakladanie s majetkom upravujú a ekonomických možností, ktoré realizáciu predpokladaných zámerov umožňujú.

Legislatívne podmienky pre rok 2006 sa nezmenili a preto nebolo možné zmeniť spôsob nakladania s hydromelioračným majetkom. Naďalej ostali dve formy nakladania s týmto majetkom a to prenájom závlahových zariadení a zabezpečenie prevádzky a údržby závlahových a odvodňovacích zariadení na základe zmluvných vzťahov na výkon dohodnutých činností.

Z hľadiska ekonomiky štátneho podniku by bolo optimálnejším riešením uplatnenie odplatných nájomných vzťahov, ale za ekonomických podmienok zodpovedajúcim podmienkam trhového hospodárstva. Vzhľadom na to, že nájomné zmluvy boli uzatvorené v roku 2005 na obdobie štyroch rokov pri nezmenených a nevýhodných ekonomických podmienok sa predpokladá pokračovať v týchto vzťahoch.

V roku 2006 bude snahou štátneho podniku získať nových nájomcov. Neočakávame ale podstatné zmeny v prenájme, pretože samostatne fungujúce systémy už sú prenajaté a o zložité závlahy s viacstupeňovým prečerpávaním nebol, a ani doteraz nie je zo strany agropodnikateľov prejavovaný záujem.

Z dôvodu minimalizovania výdavkov štátneho podniku sa pripravuje v roku 2006 prevod odberných miest elektriny na nájomcov, čím sa dosiahne priamy obchodný vzťah medzi nájomcom a dodávateľom elektriny.

Vzhľadom na minimálnu výšku nájomného a plánovanej výšky dotačných prostriedkov pripravujeme prenos zodpovednosti za vykonanie a financovanie údržby a opráv a odstraňovanie havárií na nájomcov závlahových systémov.

Aj pre rok 2006 predpokladáme zabezpečenie dodávok závlahovej vody na neprenajatých závlahách obchodným vzťahom medzi štátnym podnikom a odborne spôsobilým subjektom. Podľa predbežného prieskumu, ktorý vykonal podnik očakávame odbery závlahovej vody v objeme 14 -16 mil.m³, pričom rozhodujúcim faktorom pri dodávke bude vývoj počasia.

Ekonomické podmienky dodávky závlahovej vody v roku 2006 sa podstatne menia.

Cena závlahovej vody bude tvorená z dvoch zložiek nasledovne:

- *pevná časť ceny;*
- *pohyblivá časť ceny.*

Pevná časť ceny zohľadňuje náklady na dodávku vody od vodného zdroja k odberným zariadeniam agropodnikateľov a činí 3,05 Sk/m³. Pohyblivá časť ceny predstavuje cenu elektriny podľa skutočne spotrebovaných kWh na závlahovú vodu odobratú jednotlivými agropodnikateľmi. Očakávame, že priemerná cena elektriny v prepočte na 1 m³ závlahovej vody sa bude pohybovať v rozpätí od 2,05 Sk do 2,85 Sk,

Podobne ako v roku 2005 aj v roku 2006 ostáva časť závlahových zariadení bez záujmu o využívanie. Výmera týchto závlahových systémov sa môže pohybovať okolo 100 tis. ha. Na týchto nevyužívaných závlahách bude povinnosťou štátneho podniku zabezpečiť základnú starostlivosť o tieto zariadenia, čím sa znížia disponibilné prostriedky využiteľné na opravy a údržbu HMZ.

Neriešeným problémom ostáva starostlivosť o odvodňovacie zariadenia. Z predpokladaného objemu finančných prostriedkov s prioritnou úlohou riešiť dodávky závlahovej vody nebude štátny podnik schopný zabezpečiť ani základnú starostlivosť o odvodňovaciu kanálovú sieť.

Opodstatnené požiadavky miest a obcí na realizáciu opráv týchto zariadení pribúdajú. Pretože dlhodobo zanedbaná údržba kanálov spôsobuje v intravilánoch problémy v ochrane pred povodňami a v extravilánoch poškodzuje agropodnikateľov. Predpokladáme, že orgány štátnej vodnej správy uplatnia voči štátnemu podniku príslušné sankcie v zmysle platnej legislatívy.

Hospodárenie štátneho podniku za posledné dva roky skončilo s výraznou stratou, spôsobené s odpismi spravovaného majetku a nízkym plnením plánovaných tržieb za predaj závlahovej vody. Na riešenie pretrvávajúcej nepriaznivej ekonomickej situácie pripravil

štátny podnik v druhom polroku 2005 návrh alternatívnych možností riešenia správy hydromelioračného majetku. Jedna z navrhovaných alternatív bola prijatá na návrh zakladateľa vládou Slovenskej republiky a odstúpená na rokovanie NR SR.

Vzhľadom na známe skutočnosti vládny návrh zmeny zákona Národná rada SR už neprerokovala.

Ing. Szabóová Sibyla
riaditeľka štátneho podniku

ORGANIZAČNÁ SCHEMA ŠTÁTNEHO PODNIKU HYDROMELIORÁCIE, Š.P.

